legio mucrõib⁹ circũſepta q̃ꝫq̃ꝫ ſpi
ritualibus etiaꝫ armis vallata ad
martiriũ vigili ↄſtãcia ꝓperauit q̃ſ
peſtifer tirã⁹ vt eos metu ꝑterrẽt
ad internitiõem ſupplicij gladio de
cimauit atqꝫ poſtmodũ ↄſtant̃ coſ
ꝑdurantes in fide vniuerſos ꝑiter
capiti plecti precepit Sed hij tan/
to caritatis ardoẽ feruebãt vt ere
ctis armis flexo puplice paſſim ge
niculantes ſpiculatoꝝ tela hilari
corde ſuſciperent Inter quos beat⁹
maurici⁹ tue fidei amore ſuccenſus
decertando martirij ẽ coronã ade
ptus hec Ambroſius Mulier q̃daꝫ
filiũ ſuũ abbati monaſterij in q̃ ſan
ctorum corpora requieſcunt erudi
endum tradidit quẽ in breui defũ
ctum irremeabili luctu plangebat
Cui apparens mauricius. cur filiũ
ſuũ ſic fleret q̃ſiuit Que ſibi rñdit ꝙ
q̃ꝫdiu viueret a lacrimis non ceſſa
ret Cui ille Noli eum flere vt mor/
tuũ. ſed ſcias eum habitaẽ nobiſcũ
Quod ſi probare deſideras. cras
et oĩbus diebus vite tue ſi ad ma/
tutinas ſurrexeris voceꝫ eius inter
monachorum pſallentiũ voces au
dire valebis Quod illa ſemꝑ fecit
et vocem filij cuꝫ monachis cantã
tem ſemꝑ diſcernens audiuit. Rex
gurturanich⁹ cum theſauros ſuos
relictis ſeculi põpis. pauꝑibus et
eccleſijs erogaret quendã preſbite
rũ miſit vt ſibi de ſacroſc̃is r̃liquijs
aſportaret Qui cuꝫ reliquijs impe
tratis rediens cuꝫ nauis orta tem
peſtate periret capſam cũ reliquijs
fluctibus oppoſuit ⁊ mox trãquilli
tas magna ſecuta fuit Anno domi
ni nõgenteſimo lxviij. cum quidam
monachi obtẽtu Karoli a nicolao
papa corpa ſancti Urbani pape.
⁊ ſancti Tiburtij martiris impetraſ
ſent ⁊ redeuntes ſanctorum marti/
rum eccleſiã viſitaſſent. ab abbate
et monachis impetrarũt vt corp⁹
ſancti mauricij ⁊ caput ſancti Inno
centij apud anthiſiodoꝝ in ecc̃ia
quam ſanctus german⁹ eiſdẽ mar
tirib⁹ dudum dedicauerat trãſpor
tarent Refert Petrus damiani
ꝙ in Burgundia erat q̃dam cleri
cus ſuꝑbus ⁊ ambitioſus qui quã
dã eccleſiã ſancti mauricij ſibi vſur
pauerat. q̊dam potente milite plu/
rimũ obſiſtente Dũ autẽ quadam
die miſſa cantaretur ⁊ in fine euan
gelij audiſſet Omnis qui ſe exaltat
humiliabitur ⁊c. deriſit miſer ⁊ ait.
Falſum eſt namqꝫ Nã ſi ego meis
hoſtib⁹ humiliaſſem me. tot hodie
eccleſie diuicias non haberẽ Et ec
ce fulmen inſtar gladij in os eius ꝑ
quod verba blaſphemie euomuit
introiuit ⁊ ſubito eum extinxit

De nomine.

Iuſtina a iuſticia dicta Ip
ſa eni ꝑ iuſticiam vnicuiqꝫ
q̊d ſuum eſt reddidit ſcili/
cet deo obedientiam ſuperiori pre
lato reuerentiam. pari ↄcordiã. in
feriori diſciplinã inimicis paciẽtiã
miſeris ⁊ afflictis compaſſionem o
peroſam. ſibi ſanctimoniam

De ſancta Juſtina

Iuſtina virgo de ciuitate
anthiochie filia ſacerdotis

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

idoloꝝ quotidie ad feneſtrã ſedẽs
plex dyaconẽ euãgelium legẽtem
audiebat a quo tandem ↄuerſa eſt
Qd̃ cuꝫ mater patri in lecto retuliſ
ſet ⁊ ãbo dormiſſent xp̃s cũ angel̃
ei⁹ apparuit dicens· Venite ad me
et dabo vobis regnum celoꝝ Qui
euigilãtes. ſtatim cũ filia ſua ſe bap
tizari fecerũt. Hec ergo Juſtina v̈
go a cipriano plurimũ moleſtata.
ipſũ tandem ad fidẽ ↄuertit. Cip̃a
nus enim a ſua puericia mag⁹ exti
terat Nam cũ vij eſſet ãnoꝝ a p̃ẽti
bus diabolo ↄſecrat⁹ eſt. Hic igit̃
magice arti iſeruiebat ⁊ matronas
in iumenta ↄuertẽ videbat̃ ⁊ mul
ta alia p̃ſtigia exercebat Ardẽs er
go in amorem Juſtine ad magicaſ
artes ſe ↄtulit vt ipſam pro ſe vel p̲
viro q̃dam Acladio qui ſimiliter i
eius amoreꝫ exarſerat. poſſet hẽre
Aduocat ergo dmonẽ vt ad ſe ve
niat ⁊ Juſtinam habere per eũ va
leat Adueniẽs demõ dicit ei Quid
me vocaſti? Cui ciprian⁹ Amo v̈gi
nem de galileis. potes ne facere vt
ipſam habeam ⁊ volũtatẽ meã ſecũ
p̃ficiam? Cui demon Ego q̃ hoieꝫ
de paradiſo eijcere potui cayn fra
trem ſuũ occidere p̲curaui iudeos
xp̃ꝫ occidere feci. homines p̃turba
ui non potero facere vt vnã puellã
habeas ⁊ ea iuxta tui placitũ p̃fru
aris? Vnguẽtũ hoc accipe ⁊ circa
domũ eius deforis ſparge et ego
ſupueniens cor eius in tui amorẽ
incendam. et tibi eaꝫ aſſentire ↄpel
lam Sequenti nocte demon ad eã
ingredit̃ ⁊ cor eius ad amorẽ illici
tum incitare conatur Quod illa ſẽ
tiens deuote ſe dño ↄmendauit et
totum corpus ſuũ ſigno crucis ter
muniuit Ad ſignũ ãt ſancte crucis
diabol⁹ territus fugit ad ciprianũ
veniens ante eum ſtetit Cui cipria
nus. Quare non adduxiſti ad me
virginem illam? Cui demon Vidi
in ea quoddam ſignum et timui. et
omnis in me virtus defecit Cipria
nus autẽ eum dimiſit ⁊ aliũ fortio
rem vocauit Cui demõ Audiui iuſ
ſionem tuam et vidi illi⁹ impoſſibili
tatem. ſed ego emendabo ⁊ tuam
implebo voluntateꝫ. Egrediar eni
⁊ cor eius vulnerabo in amorẽ libi
dinis et ea iuxta tuum deſiderium
p̃frueris Ingrediens igit̃ diabol⁹
nitebatur ei p̃ſuadere et animũ ei⁹
ad amorẽ illicitum inflãmare. Illa
ãt ſe deo deuote recõmẽdãs ſigno
crucis oẽm temptatiõem repulit ⁊
inſufflans in demonẽ p̲tinus ipm
abiecit Demon ãt ↄfuſus aufugit
et ante ciprianum ſtetit Ad queꝫ ci
prianus Et vbi eſt virgo ad quaꝫ
te tranſmiſi? Et demon Victũ me
fateor ⁊ qualiter dicere p̃timeſco.
Quoddã enim ſignum terribile in
ea vidi ⁊ ↄtinuo robur omne amiſi
Tũc ciprianus euꝫ deridens dimi
ſit et ipꝫ principẽ demonũ aduoca
uit Cũq3 veniſſet dixit ad eũ. Que
eſt virtus veſtra tã modica. vt vin
cat̃ ab vna puella? Dixit ei demõ
Ecce egrediẽs varijs febribus eaꝫ
vexabo aĩmq3 eius ardentius inflã
mabo ⁊ totum eius cor vehementi
ardore ſpargam ⁊ freneticã illã fa
ciaꝫ ⁊ varia ſibi fantaſmata offerã
et media nocte tibi eam adducam
Tunc diabol⁹ in ſpeciem virginis
ſe trãſfigurauit. et ad virginem ve

niens dixit Ecce ad te venio ⁊ tecū
in caſtitate viuere ꝯcupiſco Verū/
tamen dic queſo mihi. quenam no/
ſtri certaminis merces erit? Cui ſan
cta vgo rn̄dit. Merces q̄dem mlta
laboꝛ modicꝰ. Quid ē ergo ꝙ deꝰ
p̄cepit Creſcite et multiplicamini ⁊
replete terrā? Time gͦ ꝙ bō ſocia
qꝛ ſi in vginitate manſerimꝰ verbū
dei irritū facimꝰ ⁊ velut ꝯtemnētes
⁊ inobediētes in graue iudiciū de/
cidemꝰ Et vnde videbamur ſpera
re pꝛemiū. graue incurremꝰ toꝛmen
tum Cepit autem coꝛ virginis pꝛa
uis cogitationibus concuti ⁊ ar/
doꝛe concupiſcentie foꝛtius inflam
mari adeo vt iā ſurgens abire vel/
let. Tunc ſancta virgo ad ſe reuer
ſa et quis eſſet qui ſecū loqueretur
intelligēs. continuo ſe ſigno crucis
muniuit ⁊ in diabolū ſufflans ipm
inſtar cere ꝓtinꝰ liquefecit. ⁊ ab o/
mni tentatione ſtatī liberatā ſe ſen
ſit Poſt modicū diabolꝰ i ſpecie iu
uenis pulcerrimi ſe trāſfigurauit ⁊
thalamū eiꝰ ingrediens cū ipſa i le
ctulo eſſet. impudent̄ in eiꝰ lectuluꝫ
ꝓſiliuit. ⁊ in eiꝰ amplexꝰ ruere volu
it Q ̄d videns Juſtina ⁊ malignum
ſpūm adeſſe cognoſcēs. mox ſignū
crucis edidit. ⁊ inſtar cere diabolū
liquefecit. Tūc diabolꝰ permittēte
deo febꝛibꝰ fatigans ⁊ plures cuꝫ
gregibus ⁊ armētis occidēs maxi
mā moꝛtalitatē in tō antiochia fu/
turā p̄dicebat. niſi Juſtina ꝯiugio
ꝯſētiret Quapꝛopt̄ tō ciuitas moꝛ
bo languēs ad ianuā parentū Ju/
ſtine ꝯuenit. clamās vt Juſtinā ꝯiu
gio traderēt Ꝯ eo cuꝫ Juſtina nll'a

tenꝰ ꝯſētiret. ⁊ ex h̄ moꝛtē eidē oēs
minarent̄ Septimo anno moꝛ̄lita/
tis ipſa ꝓ eis oꝛauit. et oēm peſtilē
tiam ꝓpulſauit Vidēs diabolꝰ q̄a
nihil ꝓficeret in foꝛmam Juſtine ſe
trāſmutauit vt famā Juſtine pollu
eret ⁊ Cip̄anum deludens ſe Juſti
nam ad eū duxiſſe iactaret. pergēs
igit̄ diabolꝰ ad Cipꝛianū in ſpecie
Juſtine ad ipſum cucurrit et eū q̄ſi
q̄ eiꝰ amoꝛe lāgueret oſculari volu
it. quā Cipꝛianꝰ vidēs ⁊ Juſtinā eē
credens in gaudio ait Bene veni/
ſti Juſtina omnium feminarum de
coꝛa Mox vt Cipꝛianꝰ noⁿ Juſtine
nōiauit. dyabolus illud ferre non
potuit. ſed ad eius pꝛolationem in
ſtār fumi euanuit. Quapꝛopter Ci
pꝛianus deluſū ſe videns. triſtis re
manſit Unde ⁊ amplius in amoꝛē
Juſtine eſtuans ad hoſtium ipſius
diu vigilauit. et quandoqꝫ in femi/
nam. quandoqꝫ in auem ſe vt vide
bat̄ arte magica commutans cum
veniſſet ad hoſtiū virginis. neqꝫ fe
mina. neqꝫ auis. ſꝫ Cipꝛianus pꝛo/
tinus apparebat Acladius quoqꝫ
arte diabolica mutatus in paſſerē
cum ad feneſtram Juſtine volaſſet
mox vt virgo eam aſpexit. non paſ
ſer. ſed Acladius apparuit. anguſti
ari nimis cepit ac tremere quia nec
fugere poterat. nec ſalire. Timens
vero Juſtina ne caderet ⁊ creparet
eum per ſcalam deponi fecit admo
nēs vt a ſua veſania ceſſaret. ne iux̄
leges tanquam maleficus punire/
tur. Victus ergo per omnia dya
bolus ad Cipꝛianum rediīt ⁊ ante
euꝫ confuſus ſtetit Cui Cipꝛianus

Nunꝗd ⁊ tu victus es? Que eſt mi
ſer ꝟtus veſtra vt vnam puellā nō
poſſitis vincere nec in eam poteſta
tem habere? Sed ecōuerſo certe ip
ſa vos vincat ⁊ tā miſerabilit̄ vos
ꝓſternat? Quid ſemꝑ multiloqui
vſqꝫ nunc eſtis ⁊ preſūptuoſi. ꝙ vni
us inanis femine iaꝫ virtute cōpul
ſi elingues ac impotentes penitus
ſine labore ſic ſtatis coacti? Dic tn̄
obſecro mihi. in quo eſt eius tā ma
xima fortitudo? Cui demon ait Si
m̄ iuraueris vt a me neq̄qꝫ recedaſ
ꝟtutem eius victorie tibi pandam
Cui ciprianꝰ Per quid tibi iurabo
Cui demon Jura mihi per ꝟtutes
meas magnas q̄n̄ a me nunq̄ꝫ r̄ce
des Dixit ei ciprianꝰ. Juro tibi ꝑ
ꝟtutes tuas magnas ꝙ a te nūq̄ꝫ
diſcedam Tunc diabolꝰ quaſi ſecu
rus ei dixit Puella illa ſignum cru
cifixi edidit. et ſtatim ꝯtabui ⁊ oēꝫ
ꝟtuteꝫ amiſi ⁊ quaſi cera a facie ig
nis cuius virtute liqueſcit. ſic ego a
facie eius effluxi dixit ei ciprianꝰ Er
go crucifixus maior te ē? Et demō
Utiqꝫ maior oībꝰ eſt et nos et oēs
quos hic decipimꝰ tradet igni inex
tinguibili cruciādos. Cui ciprianꝰ
ait Ergo et ego amicꝰ fieri debeo
crucifixi. ne tantaꝫ aliquādo penā
incurram Cui diabolꝰ Juraſtis m̄
per virtutes mei exercitꝰ. per quaꝫ
nemo periurare valet ꝙ a me nūq̄ꝫ
diſcedes Ad quem ciprianꝰ. Te et
omnes fumigātes tuas ꝟtutes cō
temno ⁊ tibi et oībus demonibus
tuis abrenuntio ⁊ crucifixi ſalutari
ſigno me munio Statim qꝫ diabo/
lus ab ipō cū ꝯfuſione receſſit Tūc
ciprianꝰ ad epiſcopū iuit. Queꝫ vi
dens epiſcopus et credēs eū veniſ
ſe. vt xp̄ianos i errorē mittēt ait il/
li Sufficiant tibi o cipriane hn̄ qui
foris ſunt Nihil poteris aduerſus
eccleſiam dei Inuicta eſt enim virtꝰ
xp̄i Cui ciprianꝰ Certꝰ ſum quia in
uicta eſt virtus xp̄i Narrāſqꝫ q̄ ſibi
acciderant ab eo baptizari ſe fecit
Qui poſtmodū tam in ſcia q̄ꝫ in vi
ta valde ꝓficiens mortuo ep̄o ipſe
in ep̄m ordinatꝰ eſt Beatā d̄o ꝟgi
nem Juſtinam in monaſterio poſu
it ⁊ multis ſacris virginibus eā ibi
dem in abbatiſſam prefecit Sanctꝰ
autem ciprianꝰ martiribꝰ epulas ſe
pe mittebat ⁊ eos in certamine ro/
borabat. Comes autem regionis
illius audiens famaꝫ cipriani ⁊ Ju
ſtine. eos ad ſe p̄n̄tari fecit ⁊ an ſa/
crificare vellent req̄ſiuit. Qui dum
in fide xp̄i firmi ꝑſiſterent. iuſſit eoſ
in ſartaginem plenam cera et pice
⁊ adipe poni Q᷑ d̄ tamē mirū eis r̄
frigeriuꝫ p̄ſtitit. nec aliqd̄ ſupplicīū
irrogauit Sacerdos aūt ydolorū
p̄fecto dixit Jubeas me dn̄e an̄ ſar
taginem ſtare et confeſtiꝫ vincaꝫ ō
nem virtutem eorum Cum ergo iu
xta ſartaginem veniſſet. dixit Ma/
gnꝰ eſt deus Hercules et pat̄ deo
rum Jouis Et ecce de ſartagine ꝯ
tinuo ignis exiuit et penitꝰ eum cō/
ſumpſit Tunc ciprianꝰ ⁊ Juſtina d̄
ſartagine extrahunt̄ et data ſuper
eos ſententia pariter decollantur.
Horum corpa cum ſex diebus ad
canes proiecta manſiſſent. poſtmo/
dum romam tranſlata ſūt. Nūc āt
placentie r̄quieſcunt Paſſi ſunt au
tem vij. kalendas octobris Circa
annum. cc. lxxxvij.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf